

חוק הבחירות לכנסת השניה (תיקון מס' 5), תשי"א—1951*

1. תיקון החוק חוק הבחירות לכנסת השניה, תשי"א—1951, יתוקן כך:
- (א) בסעיף 13, אחרי סעיף קטן (ב), ייוסף סעיף קטן זה:
- „(בב) נקבע מספר חבריה והרכבה הסייעתי של ועדת קלפי כאמור בסעיף קטן (ב), וסיעה לא הודיעה לוועדת הבחירות האזורית את שמות נציגיה בוועדת הקלפי תוך תקופה שקבעת ועדת הבחירות האזורית, תורכב ועדת הקלפי בלא נציגי אותה סיעה.“;
- (ב) בסעיף 31, בסעיף קטן (א), אחרי המלים „שעה 11 בלילה“ ייוסף פסיק ואחריו מלים אלה:
- „אך במעברה, בכפר עבודה, בישוב שיתופי או בישוב כפרי אחר שמספר הזכאים לבחור בהם (כפי שמספר זה נקבע על ידי משרד הפנים לאחר שהחליט החלטותיו לפי סעיף 18) אינו עולה על 350 — משעה 8 בבוקר עד שעה 9 בערב בלבד.“.
2. תחילת תוקף תקפו של חוק זה הוא מיום י"ג בניסן תשי"א (19 באפריל 1951).

משה שפירא
שר הפנים

דוד בן גוריון
ראש הממשלה

חיים ווייצמן
נשיא המדינה

חוק חופשה שנתית, תשי"א—1951**

פרק ראשון: מבוא

1. פירושים בחוק זה —
- „החופשה“ פירושו — חופשה שנתית המגיעה לעובד על פי חוק זה;
- „מפקח עבודה“ פירושו — מפקח, כמשמעותו בפקודת מחלקת העבודה, 1943²;
- „עובד בשכר“ פירושו — עובד שגמול עבודתו, כולו או חלקו, משתלם שלא על בסיס של חודש או תקופה ארוכה מזו;
- „קרן חופשה“ פירושו — קרן חופשה ששר העבודה הקימה או הסמיכה על פי סעיף 18;
- „שנת עבודה“ פירושו — פרק זמן של שנים עשר חודש, שתחילתו אחד באפריל של כל שנה, מיום 1 באפריל 1951 ואילך.

* נתקבל בכנסת ביום כ"ח בסיון תשי"א (2 ביולי 1951).
¹ ספר החוקים 74 מיום י"ג בניסן תשי"א (19.4.51), עמ' 110.
^{**} נתקבל בכנסת ביום כ"ט בסיון תשי"א (3 ביולי 1951); הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו בהצעות חוק 72 סיום כ"ד באדר ב' תשי"א (1.4.51), עמ' 156.
² ע"ר מס' 1250 מיום 15.2.43, חוס' 1, עמ' 1.

פרק שני : החופשה

הזכות לחופשה

2. כל עובד זכאי לחופשה שתינתן לפי הוראות חוק זה.

אורך החופשה

3. (א) אורך החופשה הוא 14 יום לכל שנת עבודה אצל מעביד אחד או במקום עבודה אחד ; אך שר העבודה רשאי לקבוע, בתקנות, לעבודה מסוימת חופשה ארוכה מזו. אם ראה צורך בכך מטעמים שבבריאות העובד או שבנסיבות העבודה.

(ב) היה הקשר המשפטי שבין העובד ובין המעביד קיים כל שנת העבודה, והעובד

עבד באותה שנה —

(1) לפחות 200 ימים — יהיה מספר ימי החופשה כאמור בסעיף קטן (א) ;

(2) פחות מ-200 ימים — יהיה מספר ימי החופשה חלק יחסי ממספר הימים שלפי סעיף קטן (א), כיחס מספר ימי העבודה בפועל אל המספר 200 ; חלק של יום חופשה לא יובא במנין.

(ג) היה הקשר המשפטי שבין העובד ובין המעביד קיים בחלק משנת העבודה,

והעובד עבד בתוך אותו חלק שנה —

(1) לפחות 240 ימים — יהיה מספר ימי החופשה כאמור בסעיף קטן (א) ;

(2) פחות מ-240 ימים — יהיה מספר ימי החופשה חלק יחסי ממספר הימים שלפי סעיף קטן (א), כיחס מספר ימי העבודה בפועל אל המספר 240 ; חלק של יום חופשה לא יובא במנין.

עובד זמני בשכר

4. (א) סעיף 3 אינו חל על עובד בשכר שעבד פחות מ-75 ימים רצופים, אצל מעביד אחד או במקום עבודה אחד, בין בשנת עבודה אחת ובין בשתי שנות עבודה רצופות. לעובד כאמור תשולם תמורת חופשה, כמפורש בפרק השלישי.

(ב) לענין סעיף קטן (א) רואים ימי עבודה כרצופים, אפילו חלה הפסקה בעבודה

— מחמת —

(1) שירות מילואים לפי חוק שירות בטחון, תש"ט—1949 ;¹

(2) יום המנוחה השבועית או חג שאין עובדים בהם, אם על פי חוק ואם על פי הסכם או נוהג, וכן אחד במאי ;

(3) חופשה על פי חוק זה וכל חופשה או פגרה שניתנה לעובד על פי חוק או בהסכמת המעביד, בין בשכר ובין שלא בשכר ;

(4) שביתה או השבתה ;

(5) תאונה או מחלה ;

(6) ימי אבל במשפחה שמטעמי דת או נוהג לא עבד בהם העובד ;

(7) הפסקה ארעית ללא הפסקת יחסי עובד ומעביד.

חישוב ימי החופשה

5. (א) ואלה הימים שלא יובאו במנין ימי החופשה :

(1) הימים בהם שירת העובד שירות מילואים לפי חוק שירות בטחון, תש"ט—1949 ;

(2) ימי חג שאין עובדים בהם, אם על פי חוק ואם על פי הסכם או נוהג — להוציא ימי המנוחה השבועית ;

(3) ימי חופשת לידה ;

¹ ספר החוקים 25 מיום כ"א באייר תש"ט (15.9.49), עמ' 271.

- (4) הימים שבהם אין העובד מסוגל לעבוד מחמת תאונה או מחלה ;
 (5) ימי אבל במשפחה, שמטעמי דת או נוהג אין העובד עובד בהם ;
 (6) ימי שביתה או השבתה ;
 (7) ימי הודעה מוקדמת לפיטורים, אלא אם עלו על ארבעה עשר, ובמידה שעלו.

(ב) חלו ימים מן האמורים בסעיף קטן (א) בימי החופשה, יראו את החופשה כנפסקת לאותם הימים, ויש להשלימה ככל האפשר תוך אותה שנת עבודה.

טועד החופשה 6. החופשה תינתן בחודש האחרון של שנת העבודה שבעדה היא ניתנת, או במשך שנת העבודה שלאחריה.

צבירת חופשה 7. (א) אין החופשה ניתנת לצבירה ; ואולם רשאי העובד, בהסכמת המעביד, לקחת רק שבעה ימי חופשה לפחות ולצרף את היתרה לחופשה שתינתן בשתי שנות העבודה הבאות.

(ב) שר העבודה רשאי, בתקנות, לאסור צבירת חופשה אם לדעתו בריאות העובד או הנסיבות בהן העבודה נעשית מחייבים כי כל החופשה תינתן לעובד מדי שנה בשנה.

רציפות החופשה 8. החופשה תהיה רצופה, אלא שבהסכמת העובד והמעביד ובאישור ועד העובדים במקום, אם ישנו, אפשר לחלקה, ובלבד, שפרק אחד ממנה יהיה לפחות שבעה ימים.

תחילת החופשה 9. (א) תאריך תחילת החופשה ייקבע לפחות ארבעה עשר יום מראש, ומשנקבע התאריך, ירשום אותו המעביד בפנקס המתנהל על פי סעיף 26, אם הוא חייב לנהל פנקס כזה.

(ב) סעיף זה אינו חל על חלקי חופשה של פחות משבעה ימים.

פרק שלישי : תשלומים

דמי חופשה 10. (א) המעביד חייב לשלם לעובד בעד ימי החופשה דמי חופשה בסכום השווה לשכרו הרגיל.

(ב) השכר הרגיל לענין סעיף זה הוא —

(1) לגבי עובד שגמול עבודתו, כולו או חלקו, משתלם על בסיס של חודש או תקופה ארוכה מזו — שכר העבודה שהעובד היה מקבל בעד אותו פרק זמן אילו לא יצא לחופשה והוסיף לעבוד ;

(2) לגבי עובד בשכר — שכר העבודה היומי הממוצע כפול במספר ימי החופשה ; שכר העבודה היומי הממוצע הוא הסכום היוצא מחילוק שכר רבע השנה שקדמה לחופשה למספר תשעים ; היו ברבע השנה כאמור חדשי עבודה לא-מלאה, יחושב השכר היומי הממוצע לפי רבע השנה של העבודה המלאה ביותר שבשנים עשר החדשים שקדמו לחופשה, הכל לפי בחירת העובד.

(ג) שכר עבודה לענין סעיף קטן (ב) הוא כל תמורה, בכסף או בשווה כסף, המש- תלמת לעובד על ידי המעביד בעד שעות העבודה הרגילות ; סכום המשתלם לעובד לכיסוי הוצאות מיוחדות שאינן קיימות בעת החופשה, אין רואים אותו כחלק משכר העבודה.

המועד לתשלום דמי החופשה 11. דמי החופשה ישולמו לכל המאוחר ביום שבו היו משלמים לעובד את שכרו, אילו לא יצא לחופשה והוסיף לעבוד ; אך אם העובד יוצא לחופשה של שבעה ימים לפחות, ודרש להקדים את תשלום דמי החופשה — ישולמו לכל המאוחר שני ימים לפני תחילת החופשה.

12. עובד לא יעבוד בשכר בימי חופשתו, ואם עבד עבודה סדירה בשכר, איבד את זכותו לדמי חופשה; ואם כבר שולמו, רשאי המעביד לנכותם משכר העבודה שישולם לעובד, או לגבותם בכל דרך בה גובים חוב אזרחי.
13. חדל עובד לעבוד לפני שניתנה לו החופשה המגיעה לו עד ליום שבו חדל לעבוד, ישלם המעביד פדיון חופשה בסכום השווה לדמי החופשה שהיו משתלמים לעובד אילו יצא לחופשה ביום שבו חדל לעבוד.
14. (א) שר העבודה רשאי לקבוע, בתקנות, הוראות משלימות בדבר חישוב השכר הרגיל לענין סעיף 10.
(ב) התעוררו חילוקי דעות בדבר דרך חישובם של דמי החופשה, או של פדיון החופשה, או בקשר לסעיף 12, יכריע שר העבודה הכרעה סופית. שר העבודה רשאי להעביר לאחר את סמכויותיו לפי סעיף קטן זה; הודעה על העברת סמכויות תפורסם ברשומות.
15. (א) עובד בשכר שעבד אצל מעביד אחד, או במקום עבודה אחד, לפחות יום אחד אך פחות מ-75 ימים רצופים כאמור בסעיף 4, בין בשנת עבודה אחת ובין בשתי שנות עבודה רצופות, ישלם בעדו המעביד תמורת חופשה 4% לפחות משכר העבודה.
(ב) תמורת החופשה תשולם לקרן החופשה של ענף העבודה שבו עבד העובד או בכל דרך אחרת שתיקבע בתקנות; תמורת חופשה המשתלמת לקרן חופשה, חייב המעביד לשלמה לכל המאוחר תוך תשעה ימים מיום שבו חדל העובד לעבוד.
(ג) תמורת החופשה ששולמה לקרן חופשה תימסר לעובד לפי הוראות תקנון הקרן, ותמורת החופשה ששולמה בדרך אחרת תימסר לעובד בדרך שתיקבע בתקנות.
16. תמורת חופשה שמעביד חייב לשלמה, יראוה כחוב המגיע ממנו לקרן החופשה או למי שיש לשלמה בהתאם לתקנות.
17. דמי חופשה, פדיון חופשה ותמורת חופשה, דינם לכל דבר כדין שכר עבודה.

פרק רביעי: קרנות חופשה

18. (א) שר העבודה רשאי להקים קרן חופשה, וכן רשאי הוא להסמיך קרן חופשה בתנאים שימצא לנכון, אם נוכח כי יש בה ערובה מספקת לשימוש יעיל בתמורת החופשה לנופש ולהבראה.
(ב) לא יקים ולא יסמיך שר העבודה יותר מקרן חופשה אחת לענף עבודה אחד.
(ג) קרן החופשה תתנהל על ידי העובדים כפי שייקבע בתקנות.
19. קרן חופשה תהיה נתונה לפיקוח שר העבודה, בהתאם לתקנות.
20. קרן חופשה היא גוף מאוגד, ורשאית היא להתקשר בחוזה ולהיות צד בכל הליך משפטי ובכל משא ומתן אחר.
21. שר העבודה יקבע תקנון לדוגמה לקרנות חופשה ואותו תקנון, בשינויים שיאשרו על ידיו, יהיה לתקנון של קרן חופשה, והקרן תפעל לפיו; התקנון לדוגמה יפורסם ברשומות.
22. שר העבודה רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר דרך יסודה של קרן חופשה, דרך פעולתה, הנהלת חשבונותיה, הגשת דינים וחשבונות ופרסומם, דרכי הפיקוח עליה, ואופן השקעת כספים והשימוש בעודפים לשם נופש והבראה, וכן בדבר הקמתן של ועדות בקורת, הרכבן ודרכי פעולתן.

23. (א) שר העבודה רשאי לבטל את הסמכתה של קרן חופשה, או לפרק קרן חופשה שהוקמה על ידה, בכל אחד משלושה אלה:

(1) אין הקרן מקיימת את התנאים שנקבעו להסמכתה;

(2) אין הקרן ממלאה אחרי תקנות שהותקנו לפי חוק זה;

(3) הביטול או הפירוק רצוי, לדעת שר העבודה, לטובת האנשים שלהם משתלמת תמורת חופשה.

(ב) ביטול שר העבודה את הסמכתה של קרן חופשה, או פירוק קרן חופשה, יודיע בצו, למי ובאיזה תנאים יעברו כספי הקרן. ניתן הצו, יוקנו כספי הקרן למי שהועברו אליו לפי הצו, ולאיש זולתו לא תהיה שליטה עליהם.

24. הודעה על הקמת קרן חופשה או על הסמכתה, וכן הודעה על פירוק קרן חופשה או על ביטול הסמכה, תפורסם ברשומות.

פרסום הודעות

25. (א) שר העבודה ימנה אדם להיות רושם קרנות חופשה; הודעה על המינוי תפורסם ברשומות.

רושם קרנות
חופשה

(ב) שר העבודה רשאי להעביר לרושם קרנות החופשה את הסמכויות הנתונות לו על פי פרק זה, חוץ מהסמכויות להתקין תקנות, לפרק קרן חופשה או לבטל את הסמכתה; הודעה על העברת סמכויות תפורסם ברשומות.

פרק חמישי: ביצוע וענשים

26. (א) מעביד חייב לנהל פנקס חופשה שבו יירשמו ביחס לכל עובד הפרטים שייקבעו בתקנות.

פנקס חופשה

(ב) שר העבודה יקבע, בהודעה שתפורסם ברשומות, את סוגי המעבידים שעליהם יחול סעיף זה.

(ג) בהודעה על פי סעיף קטן (ב) רשאי שר העבודה לקבוע שפנקס החופשה יהיה חלק מפנקס אחר שהמעביד חייב לנהלו על פי חוק ששר העבודה ממונה על ביצועו.

27. (א) סמכויותיו של מפקח עבודה, ביחס לכל מקום שיש לו יסוד להניח כי עובד בו עובד, הן כסמכויותיו של מפקח לפי סעיף 10 (1) לפקודת מחלקת העבודה, 1943.

סמכויות
מפקח עבודה

(ב) מפקח עבודה רשאי לחקור, בכל ענין הנוגע לחוק זה, כל אדם הנמצא במקום שאליו בא מפקח העבודה בתוקף סמכויותיו לפי סעיף קטן (א); אך לא יידרש אדם ליתן תשובה או עדות העלולה לגלגל עליו אשמה פלילית.

מפקח עבודה רשאי לרשום בפרוטוקול את תשובותיו והודעותיו של הנחקר.

(ג) דין פרוטוקול שנרשם בהתאם לסעיף קטן (ב) כדין הודעה שנרשמה בהתאם לסעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)², והסעיפים 3 ו-4 לאותה פקודה חלים עליו.

28. (א) מעביד שעבר אחת העבירות האלה —

עבירות וענשים

(1) לא נתן לעובדו חופשה לפי חוק זה;

(2) לא שילם, בלי צידוק מספיק ותוך זמן המתקבל על הדעת, דמי חופשה.

פדיון חופשה או תמורת חופשה לפי חוק זה,

דינו — קנס עד חמישים לירות ביחס לכל עובד שלגביו נעברה העבירה.

¹ ע"ר מס' 1250 מיום 15.2.43, תוס' 1, עמ' 1.
² חוקי א"י, כרך א', פרק 5"ד, עמ' 439.

(ב) אדם שעבר אחת העבירות האלה —

- (1) הפריע למפקח עבודה להשתמש בסמכויותיו ;
- (2) סירב להשיב למפקח עבודה על שאלה שהוא חייב להשיב עליה ;
- (3) לא ניהל פנקס חופשה לפי סעיף 26 ;
- (4) לא רשם את הפרטים שיש לרשםם בפנקס חופשה או רשם פרטים לא נכונים או לא מלאים ;
- (5) עבר על תקנות שהתקין שר העבודה על פי חוק זה.

דינו — קנס עד חמישים לירות.

אחריות שפ
חבר הנהלה
ושל מנהלים

29. חברה, אגודה שיתופית או כל חבר אנשים אחר שלא נתן לעובד חופשה לפי חוק זה או שלא שילם, בלי צידוק מספיק ותוך זמן המתקבל על הדעת, דמי חופשה, פדיון חופשה או תמורת חופשה, רואים כאשם לעבירה גם כל חבר הנהלה, מנהל או פקיד של אותו חבר אנשים, ואפשר להביאו לדין ולהענישו כאילו עבר הוא את העבירה, אם לא הוכיח אחד משני אלה :

(א) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ;

(ב) שנקט כל האמצעים הנאותים כדי להבטיח שהוראות חוק זה בקשר לעבירה

הנידונה יקוימו.

חייב תשלום

30. (א) במשפט שבו נאשם אדם בעבירה על פי סעיף 28 (א) (1), הזכות בידי העובד לטעון ולחקור עדים, ורשאי בית המשפט, לפי בקשת העובד, לחייב את הנאשם לשלם לעובד סכום השווה לדמי חופשה שהיו משתלמים לו אילו ניתנה החופשה בסוף שנת העבודה שאחרי שנת העבודה שבעדה הגיעה החופשה.

(ב) במשפט שבו נאשם אדם בעבירה על פי סעיף 28 (א) (2), הזכות בידי העובד או בידי מי שיש לשלם לו את תמורת החופשה, הכל לפי הענין, לטעון ולחקור עדים, ורשאי בית המשפט, לפי בקשת העובד או לפי בקשת מי שיש לשלם לו את תמורת החופשה, לחייב את הנאשם לשלם את דמי החופשה, פדיון החופשה או את תמורת החופשה, שהנאשם היה חייב לשלם ולא עשה כן.

(ג) החלטת בית המשפט המחייבת את הנאשם בתשלום, כאמור בסעיף קטן (א) או בסעיף קטן (ב), דינה, בכל הנוגע להוצאה לפועל, כדין פסק דין סופי של בית משפט מוסד מן, לטובת העובד או לטובת מי שיש לשלם לו את תמורת החופשה, הכל לפי הענין.

התישנות

31. תקופת התישנות לכל תביעה על פי חוק זה, בין אורחית ובין פלילית, היא שלוש שנים.

חופשה בשעת
חירום

32. בתקופה שקיים במדינה מצב חירום בתוקף הכרזה על פי סעיף 9 (א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח—1948, וכן בשעה שלדעת שר העבודה צרכי ההספקה במדינה מחייבים זאת, רשאי שר העבודה, בצו כללי או מיוחד, לדחות את מועד החופשה, לגבי כל העובדים או לגבי סוג מסויים של עובדים ; נתן שר העבודה צו כאמור, יקבע הוא מתוך איזה מועד תינתן החופשה או באיזו דרך יפצו את העובד על החופשה.

33. לענין חוק זה דין עובד המדינה כדין כל עובד אחר.

דין עובדי
המדינה
חבורת עובדים

34. בחבורת עובדים, בין שהיא גוף מאוגד ובין שאינה גוף מאוגד, רואים את כל אחד מבני החבורה כעובדו של האדם שמסר לחבורה את העבודה, אם היו רואים אותו כך

¹ ע"ר מס' 2 מיום י"ב באייר תש"ח (21.5.48), תוס' א', עמ' 1.

אילו היה קיים קשר ישיר בינו ובין כל אחד מבני החבורה; ואת כל אחד מבני החבורה כאמור רואים כעובד בשכר שעבד פחות מ-75 ימים רצופים ושבעדו יש לשלם תמורת חופשה לפי סעיף 15.

35. (א) חוק זה אינו חל על —

א-יחלות

(1) עובד בחקלאות המקבל את כל גמול עבודתו בחלק מהיבול, בשירותים או בשווה כסף;

(2) עובד המקבל את כל גמול עבודתו בחלק מהרווחים;

(3) עובד ארעי בעבודה שאינה לצורך עסקי המעביד או מקצועו.

(ב) שר העבודה רשאי להתקין תקנות המפרשות מה הן עבודות ארעיות לצורך

סעיף קטן (א) (3).

36. שר העבודה ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

ביצוע ותקנות

37. שר העבודה לא יתקין תקנות, להוציא תקנות על פי סעיף 26 (א), ולא ישתמש בסמכויותיו לפי הסעיפים 18 (א), 21, 23 (א), 26 (ב) ו-32, אלא לאחר התייעצות עם ארגון העובדים הארצי המייצג את המספר הגדול ביותר של העובדים וכן עם ארגונים ארציים של מעבידים שלדעת שר העבודה הם רפרזנטטיביים ונוגעים בדבר.

חובת התייעצות

38. חוק זה אינו בא למעט מכל זכות הנתונה לעובד לפי חוק, הסכם קולקטיבי, חוזה עבודה או נוהג.

שמירת זכויות

39. תקפו של חוק זה הוא מיום א' בתשרי תשי"ב (1 באוקטובר 1951).

תחילת תוקף

גולדה מאיר סגן
שרת העבודה

דוד בן גוריון
ראש הממשלה

חיים ווייצמן
נשיא המדינה

מספר 64

חוק המילווה (מוסדות כספיים), תשי"א—1951 *

1. בחוק זה —

פירושים

„מוסד כספי“ פירושו — בנק כמשמעותו בפקודת הבנקאות, 1941, או אגודה שיתופית לאשראי;

„שטרי-ערך“ פירושו — שטרי הערך שהוצאו בהתאם לחוק זה.

2. הממשלה מורשית בזה ללוות ממוסדות כספיים סכום שלא יעלה על חמישה מיליון לירות ולהוציא למטרה זו שטרי-ערך.

סמכות 1955

3. (א) שטרי-הערך ייפדו ביום כ"ה בתשרי תשי"ז (30 בספטמבר 1956).

פדיון, ריבית ושאר תנאים

* נתקבל בכנסת ביום כ"ט בסיון תשי"א (8 ביולי 1951).
1 ע"ר מס' 1134 סיום 9.10.41, תוס' 1, עמ' 69.